

Sygn. akt *I ACa 521/17*

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 listopada 2017 r.

Sąd Apelacyjny w (...) I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: SSA Krzysztof Józefowicz

Sędziowie: SA Bogdan Wysocki

SA Karol Ratajczak (spr.)

Protokolant: starszy sekretarz sądowy Sylwia Woźniak

po rozpoznaniu w dniu 7 listopada 2017 r. w (...)

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) **Funduszu (...)**

z (...) w Z.

przeciwko (...) **spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w K. n/O.**

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanej

od wyroku Sądu Okręgowego w (...)

z dnia 18 listopada 2016 r. sygn. akt IX GC 561/16

1. oddala apelację;

2. zasądza od pozwanej na rzecz powódki 8.100 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu odwoławczym.

SSA Bogdan Wysocki SSA Krzysztof Józefowicz SSA Karol Ratajczak

UZASADNIENIE

Powód - (...) Fundusz (...) sp. z o.o, w Z. (dalej także: (...)) domagał się zasądzenia od pozwanego (...) sp. z o.o. z siedzibą w K. kwoty 250.000 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 28 marca 2015r. do dnia zapłaty oraz kosztami procesu, w tym kosztami zastępstwa procesowego wg norm przepisanych. W uzasadnieniu pozwu wskazał, że udzielił pozwanemu do kwoty 250.000 zł poręczenia kredytu zawartego przez pozwanego z (...) Bank (...) S.A. Na poczet roszczeń regresowych powoda wobec pozwanego ten drugi wystawił na rzecz powoda weksel in blanco wraz z deklaracją wekslową. Pozwany nie spłacił kredytu i z tego tytułu powód na wezwanie banku uiszczył na jego rzecz kwotę 250.000 zł. W związku z tym powód wypełnił weksel na kwotę 250.00 zł, wezwał do jego wykupu, a po bezskutecznym upływie terminu wyznaczonego do zapłaty, skierował w oparciu o ten weksel sprawę na drogę postępowania sądowego.

W dniu 15 lutego 2016 r. Sąd Okręgowy w (...) wydał w sprawie nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym, którym nakazał pozwanemu zapłatę kwoty dochodzonej pozwem wraz z odsetkami i kosztami procesu.

W ustawowym terminie pozwany złożył zarzuty, którymi zaskarżył w/w nakaz zapłaty w całości, domagając się jego uchylenia i oddalenia powództwa.

Wyrokiem z dnia 18 listopada 2016 r. Sąd Okręgowy w (...) utrzymał w całości w mocy nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym z dnia 15 lutego 2016 roku.

Podstawę rozstrzygnięcia Sądu stanowiły następujące ustalenia faktyczne i wyprowadzone z tych ustaleń wnioski prawne.

Strony prowadzą działalność gospodarczą, w ramach której zawarły w dniu 31 maja 2012r. umowę, podstawie której powód udzielił pozwanemu poręczenia, jako zabezpieczenia spłaty kredytu zaciągniętego przez stronę pozwaną w kwocie 500.000 zł w Banku (...) SA, Kwota poręczenia wynosiła 50% wartości kapitału kredytu tj. 250.000 zł.

Poręczenie zostało udzielone na okres od 31 maja 2012r. do 17 maja 2013r. W przypadku wypowiedzenia pozwanemu umowy kredytowej przez bank przed upływem w/w okresu, termin poręczenia upływał z ostatnim dniem wypowiedzenia umowy kredytowej z zastrzeżeniem, że gdy bank zgłosi roszczenie w terminie miesiąca, to poręczenie powoda zostawało automatycznie przedłużone o 36 miesięcy od dnia zgłoszenia tego roszczenia.

W przypadku wypłacenia przez powoda na rzecz banku kwoty poręczenia, pozwany zobowiązał się zwrócić powodowi całą uiszczoną przez niego bankowi kwotę wraz z kosztami

związanymi z dochodzeniem roszczenia przez (...) w terminie 7 dni od dnia dokonanej przez powoda zapłaty. .

Tytułem zabezpieczenia zadłużenia wynikającego z obowiązku zwrotu wypłaconego przez (...) poręczenia, pozwany zobowiązany był złożyć do dyspozycji powoda, wystawiony przez siebie weksel in blanco, do wypełnienia którego powód był uprawniony na warunkach wskazanych w deklaracji wekslowej.

W wykonaniu postanowień umowy poręczenia, pozwana spółka przekazała powodowi weksel in blanco podpisany za pozwaną przez jej prokurenta - L. K., który podpisał także załączoną do weksla deklarację wekslową.

Z deklaracji tej wynikało, że weksel in blanco został wystawiony przez pozwaną jako zabezpieczenie spłaty zadłużenia z umowy poręczenia nr (...) z dnia 31 maja 2012r. W deklaracji wekslowej wskazano także, że powód miał prawo wypełnić weksel na sumę odpowiadającą zadłużeniu współników pozwanego wobec powoda z tytułu udzielonego poręczenia.

Otrzymując weksel i deklarację wekslową, powód nie wnosił żadnych zastrzeżeń do treści tych dokumentów.

Po zawarciu umowy poręczenia i otrzymaniu od pozwanego, tytułem zabezpieczenia, weksla in blanco, powód złożył bankowi oświadczenie o poręczeniu spłaty udzielonego przez niego pozwanej spółce kredytu do kwoty 250.000 zł.

Z uwagi na niespłacanie przez pozwanego zadłużenia z umowy kredytowej, bank wypowiedział pozwanemu umowę kredytową i wezwał powoda do zapłaty kwoty 250.000 zł stanowiącej sumę poręczenia spłaty kredytu przez stronę pozwaną.

W odpowiedzi na powyższe wezwanie, powód w dniu 2 lipca 2014r. przelał na rachunek banku kwotę 250.000 zł tytułem poręczenia nr (...).

Po dokonaniu zapłaty powód wypełnił otrzymany od pozwanego weksel in blanco na kwotę 250.000 zł z datą wystawienia 6 marca 2015r. i pismem z tego samego dnia wezwał pozwanego do wykupu weksla w terminie do dnia 27 marca 2015r. Wezwanie to zostało doręczone pozwanemu w dniu 9 marca 2015r. Pozostało ono bezskuteczne.

Do dnia zamknięcia rozprawy pozwany nie zapłacił powodowi choćby w części kwoty dochodzonej pozwem.

Sąd Okręgowy stwierdził, że powód dochodził od pozwanego roszczeń z załączonego do pozwu i podpisanego przez prokurenta pozwanej spółki, weksla. Pozwany wystawił powodowi weksel własny, który został wręczony powodowi jako weksel in blanco (niezupełny) na zabezpieczenie roszczeń powoda o zwrot kwoty wypłaconej bankowi z tytułu poręczenia zaciągniętego przez pozwanego kredytu. Po zapłaceniu przez powoda jako poręczyciela kwoty 250.000 zł, wypełnił on weksel na tą kwotę i wezwał pozwanego do jego wykupu. Wypełniony i przedstawiony do zapłaty weksel zawierał wszystkie elementy wskazane w art. 101 ustawy z dnia 28 kwietnia 1936r. prawo wekslowe. W związku z powyższym pozwany, po upływie terminu płatności kwoty wskazanej w wekslu, zobowiązany był do jej zapłaty (art. 104 w zw. z art. 28 ust. 1 prawa wekslowego).

Sąd I instancji wskazał, że pozwany, składając zarzuty od nakazu zapłaty podnosił, że powód wypełnił weksel niezgodnie z deklaracją wekslową, w związku z czym nie ma on obowiązku uiszczenia wskazanej w nim sumy wekslowej. Innych zarzutów, także tych odnoszących się do stosunku podstawowego pozwana spółka nie zgłaszała.

Sąd Okręgowy stwierdził, że weksel in blanco powinien być podpisany w celu zaciągnięcia zobowiązania wekslowego i musi być on uzupełniony o niezbędne rekwizyty wekslowe co najmniej w momencie złożenia do protestu, albo w chwili dochodzenia praw z weksla. Do pozwu w postępowaniu nakazowym musi być bowiem dołączony weksel spełniający wszystkie wymagania prawa wekslowego. Uzupełnienie weksla w taki sposób, żeby miał wymagane przez prawo warunki ważności, jest warunkiem odpowiedzialności wszystkich zobowiązanych z weksla. Weksel in blanco może zostać uzupełniony przez wpisanie jako sumy wekslowej sumy wierzytelności, na zabezpieczenie której został wystawiony.

W dalszej części Sąd Okręgowy stwierdził, że weksel in blanco powinien być wypełniony zgodnie z porozumieniem zawartym między osobą podpisaną na wekslu a pierwszym jego nabywcą. Wypełnienie jest zgodne z porozumieniem, jeśli dokona go osoba uprawniona i jeżeli treść weksla odpowiada umowie zawartej między podpisanym na wekslu z osobą, której weksel wręczono. W ocenie Sądu Okręgowego powód wypełnił weksel zgodnie z wolą stron procesu. Jak wynikało z załączonej do pozwu łączącej strony umowy o udzielenie poręczenia, powód poręczył spłatę przez pozwanego zaciągniętego przez niego kredytu. Z tego tytułu powód zobowiązał się zapłacić na wezwanie kredytodawcy, w przypadku niewywiązania się przez pozwanego ze zobowiązania kredytowego, kwotę 250.000 zł.

Zabezpieczeniem roszczenia powoda o zwrot przez pozwanego wypłaconej tytułem poręczenia kwoty był wystawiony przez pozwanego i wręczony powodowi weksel in blanco.

Weksel taki został wystawiony przez pozwanego i wręczony powodowi wraz z deklaracją wekslową podpisaną przez osobę uprawnioną do działania za stronę pozwaną. Powód wypełnił otrzymany od pozwanego weksel zgodnie z treścią umowy poręczenia, wpisując w nim sumę wekslową równą kwocie wypłaconej bankowi tytułem poręczenia.

W konsekwencji, zdaniem Sądu Okręgowego nie można stwierdzić, że przedstawiony przez powoda do zapłaty weksel sprzeciwiał się w sposób wyraźny oświadczonej wobec wierzyciela woli dłużnika.

Wprawdzie w deklaracji wekslowej znalazł się zapis, że weksel miał zostać wypełniony przez powoda na sumę zadłużenia wobec niego współników pozwanej spółki, ale jak wskazał Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 20 marca 2002r. (V CKN 949/00) cel porozumienia wekslowego (deklaracji wekslowej) nie uzasadnia konieczności jego (jej) wykładni uwzględniającej przede wszystkim literalne brzmienie jego (jej) postanowień, gdy z okoliczności wystawienia weksla in blanco remitentowi, wynika możliwość dokonania innej interpretacji wspomnianych porozumień. Do porozumień (deklaracji) wekslowych należy bowiem stosować ogólne reguły wykładni wskazane w art. 65 k.c.

Biorąc pod uwagę fakt, że powoda nie łączyła ze współnikami pozwanego żadna umowa, której wykonanie miałoby zabezpieczać wystawiony przez stronę pozwaną weksel in blanco, a podstawą jego wręczenia powodowi było zabezpieczenie spłaty zobowiązań pozwanej spółki z umowy poręczenia, nie można mieć wątpliwości, że w deklaracji wekslowej nastąpiła oczywista omyłka pisarska przy wskazaniu, że weksel może być wypełniony przez posiadacza na sumę odpowiadającą zadłużeniu wobec niego (...) spółki (...).

Rzeczywistą intencją pozwanego przy wystawieniu i wręczeniu powodowi weksla było bowiem zabezpieczenie spłaty jego zadłużenia wobec powoda z umowy poręczenia i na kwotę odpowiadającą temu zadłużeniu powód wypełnił weksel, działając zgodnie z wolą dłużnika wekslowego.

Z uwagi na zapłatę przez powoda bankowi kwoty 250.000 zł, tytułem udzielonego poręczenia za spłatę kredytu zaciągniętego przez pozwanego i niezwrócenie powyższej kwoty poręczycielowi przez stronę pozwaną, powód wypełnił weksel zgodnie z wolą stron na kwotę odpowiadającą zadłużeniu pozwanego -250.000 zł.

W konsekwencji pozwany zobowiązany był do wykupu weksla we wskazanym w nim terminie, czego jednak nie uczynił. W ocenie Sądu Okręgowego zasadnym było zatem domaganie się przez powoda wydania przez Sad, w oparciu o znajdujący się w jego posiadaniu weksel, nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym.

Skoro podnoszone przez pozwanego zarzuty okazały się chybione, Sąd Okręgowy w pkt 1 wyroku utrzymał w całości w mocy nakaz zapłaty wydany w sprawie dnia 15 lutego 2016r. (art. 496 k.p.c.).

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. i § 3 w zw. z § 2 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie.

Wyrok apelacją w całości zaskarżył pozwany zarzucając:

I. naruszenie przepisów postępowania, które miało wpływ na wynik sprawy, tj.:

1. art. 233 § 1 k.p.c. poprzez:

- przekroczenie dyrektyw zasady swobody sędziowskiej w ocenie treści deklaracji wekslowej z dnia 31 maja 2012 roku oraz dokonanie dowolnej oceny tego dowodu, z pominięciem istotnej jego części, tj. językowego brzmienia klauzuli dotyczącej sumy wekslowej, na jaką złożony przez pozwaną weksel własny in blanco mogła wypełnić powódka,

co w konsekwencji doprowadziło do błędnego ustalenia przez Sąd stanu faktycznego sprawy, tj. przyjęcia, że weksel został wypełniony zgodnie z porozumieniem wekslowym stron, a zatem roszczenie powoda jest zasadne co do wysokości, podczas, gdy z prawidłowej oceny treści porozumienia wekslowego wynika, iż w chwili wypełnienia weksla suma zobowiązania wekslowego pozwanego wobec powoda wynosiła 0 zł;

- błędną ocenę porozumienia wekslowego stron i pominięcie, faktu iż porozumienie wekslowe nie zawierało upoważnienia do domicylowania weksla, podczas, gdy weksel został uzupełniony o klauzulę domicylu,

co w konsekwencji doprowadziło do błędnego ustalenia przez Sąd stanu faktycznego sprawy, tj. przyjęcia, że weksel został wypełniony zgodnie z porozumieniem wekslowym stron oraz, że został skutecznie przedstawiony pozwanemu do zapłaty w siedzibie domicylanta, a w związku z tym powodowi należą się odsetki za opóźnienie w płatności sumy wekslowej, podczas, gdy weksel nigdy nie został przedstawiony pozwanemu do zapłaty w miejscu płatności, a zatem pozwany nie popadł w opóźnienie w płatności weksla;

1. art. 230 k.p.c. w zw. z art. 233 § 1 k.p.c. polegające na pominięciu, że fakt sporządzenia wzoru deklaracji wekslowej przez powoda został przez niego konkludentnie przyznany, co doprowadziło do naruszenia prawa materialnego - art. 65 § 2 k.c. poprzez jego błędne zastosowanie, tj. dokonanie wykładni oświadczeń woli stron porozumienia wekslowego

z pominięciem istotnego elementu, jakim jest fakt sporządzenia treści wzorca umownego deklaracji wekslowej przez samego powoda;

2. art. 231 k.p.c. poprzez sprzeczne z zasadami logiki uznanie, że z ustalonego braku istnienia jakiegokolwiek zobowiązania pomiędzy powoda, a współnikami pozwanego wynika, iż w deklaracji wekslowej nastąpiła oczywista omyłka pisarska przy wskazaniu, że weksel może być wypełniony przez posiadacza na sumę odpowiadającą zadłużeniu wobec (...) współników pozwanej spółki (...) (a nie samej spółki), co w konsekwencji doprowadziło do błędnego ustalenia przez Sąd stanu faktycznego sprawy i przyjęcia, że weksel został wypełniony zgodnie z zawartym porozumieniem;

II. naruszenie prawa materialnego, tj.:

1. art. 65 § 2 k.c. poprzez błędną jego wykładnię, polegającą na przyjęciu, że w umowach należy badać wyłącznie zamiar i cel stron umowy, pomijając jej językowe brzmienie co doprowadziło do błędnej wykładni oświadczeń woli stron z dnia 31 maja 2015 roku;

2. art. 10 w zw. z art. 103 ustawy Prawo wekslowe przez jego niewłaściwe zastosowanie i uznanie, że weksel został wypełniony przez powoda zgodnie z deklaracją wekslową, podczas, gdy weksel został wypełniony na sumę wekslową niezgodną z tym porozumieniem;

3. art. 4 w zw. z art. 103 ustawy Prawo wekslowe przez ich zastosowanie i uznanie, że weksel został uzupełniony przez powoda o klauzulę domicylu zgodnie z deklaracją wekslową, podczas, gdy powód nie był upoważniony na mocy porozumienia wekslowego do domicylowania weksla, co w konsekwencji doprowadziło do naruszenia art. 103 w zw. z art. 38 ust 1 ustawy Prawo wekslowe poprzez ich niewłaściwe zastosowanie i przyjęcie, że wezwanie do zapłaty i wykupu weksla stanowi przedstawienie weksla do zapłaty, a tym samym uzasadnia naliczenie odsetek od dnia następnego po bezskutecznym upływie terminu płatności weksla;

4. art. 103 w zw. z art. 48 ust.1 pkt 2 ustawy Prawo wekslowe poprzez jego niewłaściwe zastosowanie i zasądzenie od pozwanego odsetek za opóźnienie, podczas, gdy weksel nie został pozwanemu przedstawiony do zapłaty, zatem pozwany nie popadł w opóźnienie w płatności weksla.

Powołując się na powyższe skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uchylenie nakazu zapłaty z dnia 15 lutego 2016 roku w całości i oddalenie powództwa oraz o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego za obie instancje według norm przepisanych. Sformułował też wniosek ewentualny o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania.

Powód wniósł o oddalenie apelacji oraz o zasądzenie od pozwanego zwrotu kosztów zastępstwa procesowego za postępowanie apelacyjne według norm przepisanych.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje.

Apelację uznać należało za bezzasadną.

Sąd Apelacyjny w całości podziela poczynione przez Sąd Okręgowy ustalenia faktyczne jak i wyprowadzone na podstawie tych ustaleń wnioski prawne.

Główne zarzuty apelacji, które zdaniem pozwanego winny doprowadzić do oddalenia powództwa, postawione zarówno jako procesowe, dotyczące oceny dowodów oraz ustaleń faktycznych, jak i te dotyczące naruszeń prawa materialnego - art. 65 § 2 k.c. sprowadzają się do twierdzenia, że dokonując wykładni deklaracji wekslowej należało dać pierwszeństwo wykładni językowej, a ta wskazuje na to, że powód był uprawniony do wypełnienia weksla na sumę zadłużenia współników wobec (...) z tytułu udzielonego poręczenia. Tym samym, jak należy przyjąć, w istocie pozwany nie upoważnił powoda do wypełnienia weksla.

Jest to stanowisko oczywiście niezasadne. Zgodnie z art. 65 § 1 k.c. oświadczenie woli należy tłumaczyć, jak tego wymagają ze względu na okoliczności, w których zostało złożone, zasady współżycia społecznego oraz ustalone zwyczaje. Jednocześnie § 2 powołanego przepisu stanowi, że w umowach należy badać raczej zgodny zamiar stron cel umowy, aniżeli opierać się na jej dosłownym brzmieniu.

Deklaracja wekslowa, jak wynika z jej nagłówka, stanowiła załącznik do Umowy o udzielenie poręczenia wg prawa cywilnego nr (...) z dnia 31 maja 2012 roku. Mimo, że w istocie stanowi jednostronne oświadczenie pozwanego, za którego działał prokurent L. K., skoro stanowiła załącznik do zawartej przez strony umowy, należy do jej wykładni stosować zasady także zasady wynikające z art. 65 § 2 k.c.

W deklaracji zawarte jest stwierdzenie, że wystawca-pozwany - składa do dyspozycji powoda weksel in blanco z własnego wystawienia, jako zabezpieczenie spłaty zadłużenia z tytułu Umowy o udzielenie poręczenia cywilnego nr (...) z dnia 31 maja 2012 roku, który powód ma prawo wypełnić na sumę odpowiadającą zadłużeniu Wspólników wobec powoda z tytułu udzielonego poręczenia. Powód miał obowiązek powiadomić pozwaną spółkę o wypełnieniu

weksla, „pod niżej wskazanym adresem”, zaś pozwany zobowiązał się w deklaracji do informowania powoda o każde zmianie adres spółki.

Pod tym dokumentem znajduje się pieczętka firmowa pozwanego oraz podpis działającego za niego prokurenta.

Pozwany nie starał się wykazać, że jego wspólników łączył z powodem jakikolwiek stosunek prawny. Odwołując się wprost do jednego fragmentu deklaracji akcentował, że to powód, podmiot profesjonalnie zajmujący się poręczeniami, przygotował deklarację wekslową tej treści, przeto jego winien obciążać fakt, że zawarto w niej sformułowanie, że powód może wypełnić weksel na kwotę zadłużenia wspólników, a nie spółki.

Takiego stanowiska nie można zaakceptować. Treść całej deklaracji wekslowej wskazuje, że intencją działającego za pozwanego prokurenta było upoważnienie powoda do wypełnienia weksla na kwotę zadłużenia pozwanego z tytułu udzielonego przez powoda poręczenia. Wskazuje na to fakt, że deklaracja stanowiła załącznik do umowy poręczenia. W umowie poręczenia, w jej § 9 strony postanowiły, że w przypadku zapłaty przez powoda na rzecz banku kwoty poręczenia, pozwany zapłaci powodowi w pełnej wysokości wypłaconą kwotę poręczenia oraz koszty związane z jej dochodzeniem przez powoda. Dalej, w § 11 umowy zawarte jest postanowienie, że tytułem zabezpieczenia zadłużenia wynikającego z obowiązku zwrotu wypłaconego przez powoda poręczenia, które zostało zlecone powodowi na podstawie tej umowy, pozwany stawia do dyspozycji powoda weksel in blanco.

Z powyższych zapisów wynika wprost, że weksel zabezpieczał ewentualny obowiązek pozwanego zwrotu powodowi, którą ten świadczył na rzecz banku, w związku z udzielonym pozwanemu poręczeniem. Oświadczenie woli za pozwanego złożyła osoba uprawniona do jego reprezentacji, to ona wręczyła także powodowi podpisany przez siebie weksel. Oba dokumenty opatrzone zostały pieczętką firmową pozwanego. Gdyby doszło do wypełnienia weksla, powód miał o tym fakcie powiadomić pozwanego na adres podany w deklaracji wekslowej.

Deklaracja wekslowa oznacza porozumienie w przedmiocie ukształtowania przyszłej wierzytelności wekslowej, stanowiące integralną część umowy o wydanie weksla in blanco. Wykładnia umowy w zakresie tego porozumienia podlega ogólnym zasadom prawa cywilnego (art. 65 § 2 k.c.; por. np. wyrok SN z 26 października 2011 r., I CSK 788/2010, L..pl), w szczególności nie ma tu zastosowania formalizm ograniczający zakres prowadzonej wykładni do treści dokumentu (wyrok SN z 26 września 2013 r., II CSK 719/2012, L..pl nr (...)). Judykatura konsekwentnie podkreśla dopuszczalność uwzględnienia wielu czynników przy wykładni porozumienia wekslowego (wyroki SN: z 13 lutego 2004 r., IV CK 62/2003, L..pl nr (...); z 8 lipca 2004 r., IV CK 565/2003, LexisNexis nr (...)).

Podzielając w całości przytoczone poglądy prawne Sąd Apelacyjny stwierdza, że wskazane powyżej okoliczności uzasadniają przyjęcie, że nie doszło do wypełnienia weksla niezgodnie z porozumieniem wekslowym.

W zarzutach od nakazu zapłaty pozwany wnosząc o uchylenie nakazu zapłaty i oddalenie powództwa sformułował tylko zarzut dotyczący wypełnienia weksla niezgodnie z zawartym porozumieniem, W toku dalszego postępowania nie przedstawił nowych twierdzeń i nie postawiła dalszych zarzutów.

Ubocznie zatem Sąd Apelacyjny stwierdza, że nie są także zasadne zarzuty skarżącego dotyczące naruszenia art. 38 w zw. z art. 103 ustawy - Prawo wekslowe. Pozwany twierdzi bowiem, że wystosowanie przez stronę powodową w dniu 6 marca 2015 roku wezwania do wykupu weksla wraz z przedsądowym wezwaniem do zapłaty nie wypełnia dyspozycji art. 38 ust.1 powołanej ustawy. Zgodnie z jednolitymi poglądami judykatury, przewidziane w art. 38 ustawy - Prawo wekslowe przedstawienie weksla do zapłaty następuje wówczas, gdy posiadacz weksla umożliwi trasatowi (wystawcy weksla własnego) zapoznanie się z oryginałem weksla w miejscu jego płatności (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 marca 2001 r., III CKN 322/00, OSNC 2001/11/164; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 31 marca 2006 r., IV CSK 132/05, (...)). Spełnienie przewidzianego w art. 38 Prawa wekslowego przedstawienia weksla do zapłaty nie łączy się z koniecznością jego fizycznego okazania „do oczu” dłużnikowi głównemu. Poinformowanie wystawy weksla własnego o możliwości zapoznania się oryginałem weksla w dniu oraz miejscu jego płatności może być uznane za spełniające wymagania określone w art. 38 Prawa wekslowego. W takim przypadku uznać należy, że przedstawienie weksla do zapłaty następuje nie z chwilą wystosowania do wystawcy stosownego zawiadomienia, ale w dniu, w którym mógł on faktycznie dokonać oględzin weksla i ustalić, czy jest zobowiązany do jego zapłaty (poważany wyżej wyrok Sądu Najwyższego z dnia 31 marca 2006 r.; wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 18 czerwca 2015 r., I ACa 1867/14, opubl. L.).

Skoro powód pismem z dnia 6 marca 2015 roku wezwał pozwanego do wykupu weksla do dnia 27 marca 2015 roku, wskazując, że oryginał weksla będzie dostępny do wglądu pozwanego w podanym w piśmie adresie powoda, to niewątpliwie pozwany miał możliwość dokonać oględzin weksla i ustalić, czy jest zobowiązany do jego zapłaty. Tym samym powód wypełnił warunki, o których mowa w art. 38 w zw. z art. 103 ustawy - Prawo wekslowe, zaś brak wykupu weksla w podanym w wezwaniu do wykupu weksla i powtórzonym na wekslu terminie płatności skutkowało popadnięciem pozwanego w opóźnienie, ze skutkiem w postaci obowiązku uiszczenia odsetek za opóźnienie.

Nie doszło też do naruszenia przepisu art, 4 w zw. z art. 103 ustawy - Prawo wekslowe. Skoro bowiem powód był uprawniony do opatrzenia weksla datą płatności, mógł także wskazać rachunek bankowy, na który ma zapłata nastąpić.

Niezależnie od powyższego, stwierdzić należy, że zgodnie z jednolitymi poglądami orzecznictwa, jeżeli w pozwie inicjującym pierwszą fazę postępowania nakazowego powód obok weksla gwarancyjnego przedstawia także fakty i dowody uzasadniające roszczenie podstawowe albo przytacza takie fakty i dowody w odpowiedzi na zarzuty pozwanego, dopuszczalne jest utrzymanie przez sąd nakazu zapłaty w mocy w razie niezasadności roszczenia wekslowego, a wykazania zasadności roszczenia ze stosunku podstawowego (m.in. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6 kwietnia 2011 r., I CSK 386/10, OSNC-ZD 2011 nr C, poz. 68, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 września 2016 r., II CSK 776/15, L. i powołane tam orzecznictwo).

W pozwie powód oprócz weksla i deklaracji wekslowej przedłożył umowę z dnia 31 maja 2012 roku o udzielenie poręczenia (k. 12-15), poręczenie nr (...) zawierające złożone przez powoda wobec banku (...) S.A. Oddział w G. oświadczenie o poręczeniu przez powoda do kwoty 250.000 zł udzielonemu przez bank pozwanemu kredytu (k 16-20), a także dowód przelania w dniu 2 lipca 2014 roku na rzecz banku (...) S.A. kwoty 250.000 zł. Do odpowiedzi na zarzuty powód załączył nadto (k. 90-97):

- aneks nr (...) do umowy .kredytowej z dnia 23 czerwca 2010 roku, na mocy którego pozwany zobowiązał się do uzyskania poręczenia powoda w wysokości 50% kapitału kredytu, co stanowiło kwotę 250.000 zł;
- zgłoszenie roszczenia przez bank z dnia 13 czerwca 2013 roku wskazujące kwotę 250.000 zł jako zobowiązanie powoda wobec banku z tytułu umowy poręczenia;

- żądanie zapłaty kwoty 250.000 zł z dnia 20 maja 2014 roku na kwotę 250.000 zł skierowane przez bank (...). S.A. wobec powoda tytułem wykonania zobowiązania wynikającego z umowy poręczenia nr (...) z dnia 31 maja 2012 roku.

Na opisane powyżej dokumenty powoływał się powód przedstawiając podstawę faktyczną powództwa. Wynika z nich jednoznacznie, że powód udzielił pozwanemu wobec (...) S.A. poręczenia kwoty 250.000 zł i następnie wobec wierzyciela jako poręczyciel dłużnika - pozwanego w dniu 2 lipca 2014 roku wypełnił swój obowiązek z umowy poręczenia, uiszczając na rzecz banku kwotę 250,000 zł.

Zgodnie z art. 518 § 1 k.c. osoba trzecia, która spłaca wierzyciela, nabywa spłaconą wierzytelność do wysokości dokonanej zapłaty: jeżeli płaci cudzy dług, za który jest odpowiedzialna osobiście albo pewnymi przedmiotami majątkowymi, jeżeli przysługuje jej

prawo, przed którym spłacona wierzytelność ma pierwszeństwo zaspokojenia, jeżeli działa za zgodą dłużnika w celu wstąpienia w prawa wierzyciela. W doktrynie przyjmuje się, że następstwo (sukcesja) w wierzytelność pod tytułem szczególnym w drodze wstąpienia osoby trzeciej w prawa zaspokojonego wierzyciela następuje zawsze na podstawie przepisu ustawy w sytuacjach wskazanych w art. 518 § 1 k.c, i dotyczy jedynie wierzytelności pieniężnych. W wypadku wstąpienia w prawa zaspokojonego wierzyciela osoba trzecia nabywa spłaconą wierzytelność tylko w takim zakresie, w jakim spłaciła wierzyciela, inaczej niż przy przelewie wierzytelności, który prowadzi do nabycia przez cesjonariusza całej wierzytelności (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 kwietnia 2005 r., II CK 576/04, OSNC 2006, nr 3, poz. 53). Nabycie wierzytelności następuje z chwilą dokonania zapłaty.

Powodowi jako poręczycielowi pozwanego przysługuje zatem roszczenie zwrotne wobec pozwanego jako dłużnika głównego o zapłatę kwoty 250.000 zł. Stało się ono wymagalne w dniu 28 marca 2016 roku, bowiem w wezwaniu do zapłaty z dnia 6 marca 2016 roku termin wykupu weksla, zatem i termin spełnienia uiszczonego przez powoda za pozwanego świadczenia z umowy poręczenia określony został na dzień 27 marca 2016 roku. Powyższe w oparciu o przepis art. 455 k.c. w zw. z art. 481 § 1 k.c. uzasadniało przyznanie powodowi odsetek od dnia 28 marca 2016 roku, tak jak to zostało zasądzone mu w nakazie zapłaty. Niezależnie zatem, że roszczenie powoda uzasadnione było tylko w oparciu o załączony do pozwu weksel, to i tak utrzymanie nakazu zapłaty uzasadniał wiążący strony stosunek podstawy poręczenia.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 385 k.p.c. w punkcie I orzeczono o oddaleniu apelacji. W punkcie II rozstrzygnięto o kosztach postępowania apelacyjnego w oparciu o przepisy art. 98 § 1 i 3 k.p.c. oraz § 2 pkt 7 w zw. z § 10 ust.1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie (DZ. U z 2015 r., poz. 1800 ze zm.).

Karol Ratajczak Krzysztof Józefowicz Bogdan Wysocki